

DNA PROJECT OUD HERTOOGDOM BRABANT

INLEIDING:

Wie vroeg zich nooit af waar we eigenlijk vandaan komen ? Velen gingen ijverig op zoek in de archieven naar hun voorouders. Daarbij stuiten genealogen op talrijke problemen en ze lopen uiteindelijk vast door het ontbreken van verdere gegevens. Nu komt de wetenschap ons ter hulp door de koppeling van genetica (erfelijkheidstudie) en genealogie. Dit is een zeer recente wetenschappelijke ontwikkeling die pas de laatste twee decennia op kruissnelheid kwam. Met zijn boek *De zeven dochters van Eva* bracht de Britse professor **Bryan Sykes** dit toch erg technische thema op een schitterende wijze over naar het grote publiek en wist zo ook ons te boeien.

Op initiatief van **VVF Provinciale afdeling Antwerpen** diende de genealogische koepel **Familiekunde Vlaanderen**, voorheen **SVVF**, bij de Vlaamse overheid een **DNA-project** in, in het kader van het beleidsplan 2007-2011. Het project betreft in de eerste fase, uit te voeren in 2009, het grondgebied van het **oude hertogdom Brabant**, dat wil zeggen inclusief Waals-Brabant en het Nederlandse Noord-Brabant. In 2010-2011 breidt het onderzoek zich verder uit over het hele land en zelfs tot Frans-Vlaanderen en het Groothertogdom Luxemburg. Heemkunde Vlaanderen, Volkskunde Vlaanderen, Faro, de Noord-Brabantse NGV-afdelingen en het Waalse Génival steunen het project.

WAAROVER GAAT HET PRECIJS ?

Waar het **niet** om gaat is DNA-onderzoek voor medische doeleinden. Dit onderzoek richt zich immers uitsluitend op het Y-geslachtschromosoom van de man. Dat heeft niets te maken met uw fysieke en psychische eigenschappen, maar is de *archiefdrag*er van uw voorouderlijn.

- Het ambitieuze project wil een wetenschappelijke bijdrage leveren tot de studie van de menselijke migraties op wereldvlak en de geleidelijke bevolking van onze streken.
- Het wil de invloeden bestuderen die de oude historische entiteiten in de Lage Landen deden ontstaan.
- Door vergelijking met gekend oud DNA uit archeologische resten kan men zelfs de eventuele verwantschap bepalen met hedendaagse families.
- Bovendien draagt het onderzoek bij tot het identificeren van de families die afstammen van de oorspronkelijke bevolkingsgroepen die zich in Europa en eventueel ook in onze streken kwamen vestigen. Dit kan er toe leiden dat men bepaalde delen van onze historische kennis moet herschrijven.
- Genealogen kunnen vermoede of onbekende onderlinge verwantschappen ontdekken, evenals het voortkomen van de huidige familienaam uit andere oudere namen.

WAT HEEFT GENEALOGIE TE MAKEN MET GENETISCH DNA-ONDERZOEK ?

Ieder mens heeft zijn eigen unieke genetische samenstelling. Genetisch DNA-onderzoek vertrekt van het *mannelijk Y-geslachtschromosoom* dat van vader op zoon vererft. Dit chromosoom bestaat uit een groot aantal DNA-merkers. Bij het doorgeven van het Y-chromosoom van vader op zoon kunnen **mutaties** optreden. Door deze te vergelijken met de reeds bekende, bepaalt men tot welke **haplogroep** het onderzochte staal behoort. Hierdoor is het mogelijk migraties van bevolkingsgroepen in kaart te brengen. Het standaardonderzoek gebeurt op 12 merkers, o.m. in het wereldwijde *Genographic Project* van *dr. Spencer Wells*.

WAT HEBBEN DE GENEALOGEN DAAR NU AAN ?

Het standaardonderzoek op 12 merkers levert onvoldoende gegevens op voor genealogen. Daarom kozen wij voor een meer gedetailleerde studie op **37** merkers door het *Centrum voor Menselijke Erfelijkheid van de K.U.Leuven* (professoren Cassiman en Decorte). In ons project kunnen geïnteresseerde genealogen niet alleen hun **paternele** (vaderlijke) lijn laten onderzoeken, maar ook hun vermoedelijke verwantschap met andere gelijknamige families. Met 37 merkers kan men met een grotere zekerheid een gemeenschappelijke voorouder (*MRCA, Most Recent Common Ancestor*) bepalen binnen een tijdspanne van 8 à 10 generaties, wat de meeste genealogen met hun archiefonderzoek kunnen overbruggen.

Mogelijkheden: 1) uw genealogie verdiepen, 2) vastgelopen opzoekingen weer vlot trekken, 3) onvermoede verwante takken in binnen- en/of buitenland ontdekken, 4) opsporen van de afstamming uit oudere (vaak middeleeuwse) familienamen waaruit de uwe is voortgekomen.

HOE MEER DEELNEMERS, HOE MEER MOGELIJKE RESULTATEN

IS DIT NIET VRESELIJK DUUR ?

Wij bieden u dit project aan de **STERK VERMINDERDE PRIJS** van **80 EURO** aan.

Ter vergelijking:

- de normale prijs van K.U.Leuven voor dit onderzoek bedraagt 150 euro,
- een recent Nederlands onderzoek op slechts 17 merkers kostte 155 euro,
- Family Tree DNA vraagt voor een 37 merkeronderzoek ca. 180 euro,
- bij Oxford Ancestry (Bryan Sykes) loopt dit op tot bijna 200 euro.

Opmerking:

- ons project biedt u een uitgebreide analyse en een gegarandeerde feedback,
- vermits het resultaat van uw DNA-onderzoek hetzelfde is voor uw kinderen, broers, zussen, neven en nichten van de mannelijke voorouderlijn kan u misschien overeenkomen om de kosten met hen te delen.

HOE ZIT HET MET MIJN PRIVACY ?

Dit DNA-onderzoek betreft **uitsluitend** de (genealogisch relevante) **niet-coderende** genetische component en dient geenszins als basis voor medisch geïnspireerde onderzoeken. De laboratoria van de K.U.Leuven en de universiteit van Barcelona **garanderen** dit uitdrukkelijk. Alle voorwaarden, schriftelijk vastgelegd bij de inschrijving en bij de staalafname, moet de deelnemer ondertekenen voor akkoord.

Een **gemengde commissie** van Familiekunde Vlaanderen en van de wetenschappelijke staf van het Centrum voor Menselijke Erfelijkheid van K.U.Leuven waakt over de ethische en wetenschappelijke aspecten van het onderzoek. Wij laten de projectdatabank registreren bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer. De deelnemer kan vrij zijn gegevens nazien en verbeteren. Als een deelnemer vrijwillig beslist om zijn gegevens ook in andere internationale databanken te laten opnemen, kan de organisator hem desgewenst daarbij helpen. Voor de publicaties is de deelnemer ook vrij te kiezen wie als probant van zijn mannelijk lijn fungeert (hijzelf, zijn vader, groot- of overgrootvader).

WAT IS HET CONCRETE DOEL VAN DIT PROJECT ?

1. Het **promoten** van DNA-onderzoek, gekoppeld aan genealogisch onderzoek

2. Onze jarenlange genealogische **expertise** toepassen op het DNA-onderzoek.
3. Uitvoeren van diepgaand genetisch-genealogisch onderzoek op **37 markers** met 500 personen in 2009.
4. Het kenbaar maken van het **nut** van genetisch onderzoek voor het genealogisch, het historisch, het heemkundig en het wetenschappelijk onderzoek.
5. In bijkomende orde, deelnemen aan het *internationale Genographic Project* met 200 personen in 2009 en evenveel in 2010, telkens de helft Nederlands- en Franstaligen.
6. Het bestuderen van de resultaten voor het grondgebied van het **oude hertogdom Brabant**, d.w.z. inclusief Waals-Brabant en de Nederlandse provincie Noord-Brabant.
7. Het bestuderen van het ontstaan, de precieze locatie en de evolutie van de **taalgrens**.
8. Het **publiceren** van de individuele en collectieve resultaten in boekvorm en op cd-rom.
9. Het opmaken van een **website** en een eigen **databank**, die enkel toegankelijk is voor de deelnemers met een persoonlijke toegangscode om hun persoonlijke gegevens en die van de andere projectdeelnemers te kunnen inzien.
10. In een **tweede fase** (in 2010-2011) het onderzoek uitbreiden naar de rest van het land, Frans-Vlaanderen en het Groothertogdom Luxemburg, inclusief het bestuderen van de resultaten voor het oude graafschap Vlaanderen en de andere historische entiteiten van het Ancien Régime (opgedoekt na de Franse revolutie, in onze streken vanaf 1795).

BESCHRIJVING VAN HET GEHELE PROJECT

a) Het 37-merkersproject:

Het realiseren van het totale DNA-project wordt gespreid over **twee fasen**:

- een eerste in 2009 met 500 stalen,
- een tweede in 2010-2011 met 750 stalen.

In het totaal 1.250 stalen:

- waarvan 1.000 uit België,
- 110 uit het Nederlandse Noord-Brabant,
- 90 uit Frans-Vlaanderen (dat eertijds deel uitmaakte van het oude graafschap Vlaanderen) en
- 50 uit het Groothertogdom Luxemburg.

Verdeling voor België: Vlaanderen - Wallonië: 66 % - 33 %.

Verdeling per provincie:

Fase 1: februari – december 2009: verdeling per provincie:

Antwerpen: 200	Vlaams-Brabant: 140	Waals-Brabant: 50	<u>Totaal België: 390</u>
Noord-Brabant (NL): 110			<u>Totaal fase 1: 500</u>

Fase 2: januari – december 2010 (of 2011):

Limburg: 100	Oost-Vlaanderen: 110	West-Vlaanderen: 120	
Henegouwen: 80	Luik: 90	Namen: 70	Luxemburg: 40
Frans-Vlaanderen: 90	Groothertogdom Luxemburg: 50		<u>Totaal België: 610</u>
			<u>Totaal fase 2: 750</u>

b) Het Genographic Project:

Dr. Spencer Wells in de Verenigde Staten startte dit op met het doel de menselijke migratiestromen vanuit de bakermat Afrika op wereldschaal te bestuderen. Hij deelde de wereld op in grote blokken. Het Europese coördinatiecentrum is gevestigd in Barcelona, maar Leuven staat in voor België. Ook het onderzoek van het **mitochondriaal DNA (mtDNA)** van de deelnemers is hier inbegrepen. Het mtDNA bevindt zich niet in de celkern zoals het Y-chromosoom, maar in de honderden mitochondriën en bevat circulaire chromosomen die enkel via de moeder vererven. Via mutaties in het mtDNA kan de **maternelle** lijn worden bestudeerd.

In België zoekt het **Genographic Project** 400 DNA-stalen (200 Vlaamse en 200 Waalse) uitsluitend van **niet-verwante personen**. In tegenstelling tot het 37-merkerproject dat over 2009 en 2010 loopt, kan het Genographic Project, op vraag van Barcelona, reeds volledig uitgevoerd worden in 2009 voor alle Belgische provincies. Het 37-merkeronderzoek van deze deelnemers gaat automatisch, zoals voorzien, door in 2010 en dit zonder nieuwe inschrijving.

Voorwaarden:

- de laatste 300 à 400 jaar geen gemeenschappelijke mannelijke voorouder hebben
- een kwartierstaat (bij voorkeur) of een stamreeks indienen die zo ver mogelijk teruggaat in mannelijke lijn en minstens **tot ca. 1650**
- voorouders hebben die verschillende eeuwen op dezelfde plaats of in **dezelfde regio** van de betrokken provincie woonden.

Wegens het beperkte standaardonderzoek en het kleine aantal toegelaten deelnemers, bepalen wij zelf wie aan dit gratis onderzoek kan deelnemen. Dit op basis van de mate waarin zij aan de gestelde voorwaarden voldoen. Voor die personen is het onderzoek gratis en zij ontvangen als een bonus ook de resultaten van hun **maternelle** lijn via het onderzoek van hun mtDNA.

De resultaten worden na verwerking in de internationale databank van het Genographic Project en in de onze opgenomen. De DNA-stalen blijven in het laboratorium bewaard (opgelet: wie voor de vernietiging van zijn staal kiest, kan niet deelnemen aan dit projectdeel).

Geografische spreiding voor Genographic Project in België:

Antwerpen: 80	Vlaams-Brabant: 56	Waals-Brabant: 20
Limburg: 40	Oost-Vlaanderen: 44	West-Vlaanderen: 48
Henegouwen: 32	Luik: 36	Namen: 28 (Belgisch) Luxemburg: 16

WAT WORDT ER GEPUBLICEERD ?

De organisator publiceert in boekvorm (1 of meer delen) en op cd-rom de resultaten van alle deelnemers aan het DNA-project oud hertogdom Brabant 2009 (uiteraard inclusief deze die ook aan het Genographic Project deelnamen) en later ook deze van de tweede fase in 2010-2011. De deelnemers hebben recht op een korting bij de aankoop van het boek en ontvangen eveneens een gratis cd-rom.

Het betreft concreet hun:

- het **haplotype** (dit is de individuele Y-STR-merkerreeks),
- de **haplogroep** (de groep waartoe het haplotype behoort),
- hun **stamreeks** (vanaf de gekozen probant).

Resultaten die we wegens laattijdigheid of plaatsgebrek niet in één van de boeken kunnen opnemen, kunnen in Vlaamse Stam gepubliceerd worden. Bovendien nemen we ook alle resultaten op in de eigen projectdatabase. De deelnemers kunnen daar met hun versleutelde individuele persoonscode de resultaten raadplegen.

WIE MAG ER MEEDOEN AAN HET DNA-PROJECT 2009 ?

Iedere meerderjarige mannelijke persoon die aan de volgende **voorwaarden** voldoet:

- **aantonen dat de familie in mannelijke lijn, eventueel de vier jongste generaties uitgezonderd, in dezelfde gemeente of regio van het oude hertogdom Brabant woonde;**

- een kwartierstaat of stamreeks indienen die minstens teruggaat tot vóór 1800 (bij voorkeur in een gedcom-bestand);
- akkoord gaan met de publicatie van zijn gegevens (boek, cd-rom, database), met vrije keuze van de probant, d.w.z. de startpersoon;
- een inschrijvingsformulier invullen en ondertekenen, minstens één maand vóór de gekozen staalafnamedag.
- betaling van 80 euro, binnen acht dagen na de inschrijving en minstens één maand vóór de gekozen staalafnamedag.

HOE NEEMT MEN EEN DERGELIJKE DNA-TEST AF ?

De organisator bestelt in Leuven het aantal DNA-testkits nodig volgens het aantal inschrijvingen voor een bepaalde staalafnamedag. De kits bevatten twee borsteltjes waarmee men in de mond achtereenvolgens links en rechts gedurende 15 seconden wat wangslimvlies afschraapt. Dit is volkomen pijnloos en duurt nauwelijks een minuut. **Opgelet: de deelnemer mag één uur vóór de test niet meer eten noch drinken.**

WAT GEBEURT ER MET MIJN DNA-STAALEN EN MET MIJN RESULTATEN?

Bij de staalafname moet de deelnemer een **formulier** invullen waarbij hij het Centrum voor Menselijke Erfelijkheid van de K.U.Leuven **toestemming** geeft tot uitvoering van een 37-merkerstest. Tezelfdertijd vraagt men hem de toestemming om zijn anonieme resultaten te gebruiken voor het wetenschappelijk onderzoek en voor de verbetering van de onderzoekstechnieken. Er wordt daarin ook gevraagd aan te kruisen of het staal nadien **vernietigd of bewaard** moet worden. De deelnemer kan daarover vrij beslissen, maar indien hij opteert voor vernietiging kan hij niet in aanmerking komen voor het Genographic Project.

Het onderzoekcentrum bewaart de DNA-stalen zodat een deelnemer altijd de mogelijkheid heeft later (op eigen kosten) verdere onderzoeken te laten uitvoeren.

HOE KAN IK INSCHRIJVEN ?

Het **inschrijvingsformulier** kan u downloaden van de website www.brabant-dna.org . Deze biedt een voor iedereen toegankelijk deel met algemene informatie over het DNA-onderzoek, de beschrijving van het project, een helpdesk (info@brabant-dna.org), de bepalingen i.v.m. privacy en de verdere ontwikkelingen van het project.

Daarnaast is er de database die slechts voor deelnemers met een persoonlijke versleutelde code toegankelijk is. De resultaten worden ten behoeve van het historisch onderzoek en de wetenschappelijke publicaties naamloos per provincie of regio geglobaliseerd. Ook dat komt eveneens op de tweetalige site aan bod (Nederlands en Frans).

U kan uiteraard terecht bij alle VVF-afdelingen en de meeste heemkundige kringen van de provincies Antwerpen en Brabant. Nederlandse en Waalse deelnemers kloppen aan bij de Noord-Brabantse NGV en bij Génival. U vindt ook heel wat informatie op de websites van deze verenigingen.

Wie niet over internet beschikt, kan bij hen ook de nodige inlichtingen en een gedrukt exemplaar van het inschrijvingsformulier bekomen.

PRAKTISCHE ORGANISATIE VAN HET PROJECT 2009:

1. Organisatie van informatievergaderingen:

voor de deelnemende partners (VVF-afdelingen, heemkringen gouw Antwerpen en Brabant, Géniwal en de NGV-afdelingen van Noord-Brabant), één of twee per provincie:

- Antwerpen: 15 november, kasteel de Renesse, Lierselei 30 te Oostmalle, om 14.30 u.
- Vlaams-Brabant: 29 november, Cultureel Centrum Westrand te Dilbeek, om 14 u.
- Noord-Brabant: 12 december, Gemeenschapshuis De Wegwijzer, Breda, om 20 u.
- Waals-Brabant: 10 januari 2009, in Waver, om 14 u.

2. Voorwaarden waaraan een deelnemer moet voldoen:

- **meerderjarig** en van het mannelijk geslacht zijn
- in **mannelijke lijn** aantonen dat de familie, de drie of vier jongste generaties eventueel uitgezonderd, sedert verschillende generaties in dezelfde gemeente of regio woonde
- een goed uitgewerkte **kwartierstaat of stamreeks** indienen die minstens teruggaat **tot vóór 1800**
- aangeven dat hij akkoord gaat met de **publicatie** van de gegevens (boek, cd-rom, database)
- aangeven of hij eventueel wil deelnemen aan het **Genographic Project**
- de **bijdrage** van **€ 80** voor de DNA-test 37 Y-STR-merkers* betalen **binnen de 8 dagen** na de inschrijving en **minstens één maand vóór** de gekozen staalafnamedag (* *De 37 Y-STR merkertest gaat gepaard met een aantal nog nader te bepalen onderzoeken van Y-SNP merkers.*)
- aangeven of hij het **boek** met de resultaten wenst te bekomen **aan verminderde prijs**.

3. Werving van kandidaat-deelnemers:

- **in Vlaanderen:** via de VVF-afdelingen in samenwerking met de heemkundige kringen van de provincies (gouwen) Antwerpen en Brabant
- **in Waals-Brabant:** in samenwerking met Géniwal (Généalogie Informatique Wallonie)
- **in Noord-Brabant:** in samenwerking met de NGV en Genealogie West-Brabant

Na de uitbreiding van het project in 2010 zullen wij ook samenwerken met de heemkundige en genealogische verenigingen van de andere belgische provincies, van Frans-Vlaanderen en van het Groothertogdom Luxemburg.

Wat verwachten we van de heemkundige en genealogische verenigingen ?

- **het project kenbaar maken en promoten bij hun leden**
- **hun genealogisch actieve leden de projectdeelname aanraden**
- **de inschrijvingsformulieren aanvaarden, ze nakijken op hun volledigheid, ze nummeren en de inschrijvingen noteren op de bijgevoegde overzichtslijst**
- **actief leden opzoeken en motiveren van families uit hun werkgebied die daar al verscheidene eeuwen wonen (kandidaten voor Genographic Project)**
- **hun leden bijstaan bij het opmaken van hun kwartierstaat of stamreeks; indien dit niet mogelijk is, hen doorverwijzen naar de regionale VVF-afdeling in hun streek**
- **naziën of de ingediende kwartierstaat of stamreeks aan de gestelde voorwaarden voldoet**
- **het overzichtsdokument mailen naar de VVF-afdelingscoördinator van hun regio**

4. Inschrijving door de deelnemers:

minstens 1 maand vóór de gekozen staalafnamedag en een kwartierstaat of stamreeks als *gedcom-bestand* indienen, **uiterlijk één maand vooraf:**

ofwel: rechtstreeks aan de afdelingscoördinator van één der volgende afdelingen:

VVF-Kempen: Frans Renaerts – e-mail: frans.renaerts@busmail.net

VVF- Antwerpen: Patrick Cleiren – e-mail: patrickcleiren@gmail.com

VVF-Mechelen: Roger Vervloet – e-mail: vctrans@pandora.be

Noord-Brabant: Marc Gabriëls – e-mail: genealogie.westbrabant@gmail.com

Waals Brabant: Yves Héraly – e-mail: yh.geniwal@skynet.be

Oost- en West-Vlaanderen : Carlos Aelvoet – e-mail: carlos.aelvoet@telenet.be

De coördinatoren voor de andere belgische provincies moeten nog aangeduid worden.

Zij geven de dossiers een doorlopend nummer en bezorgen ze aan de nationale coördinator:
André van Steenberghe – e-mail: avsteenb@telenet.be

ofwel: via de VVF-afdelingen of de heemkundige kringen; zij nummeren doorlopend de dossiers en maken ze over aan een van de drie afdelingscoördinatoren (diegene die zich het dichtst bij hun regio bevindt).

Op het inschrijvingsformulier zijn vereist: naam, adres, e-mailadres, handtekening (akkoord met de publicatie- en algemene voorwaarden; zie punt 2), de probantkeuze voor de publicatie, het telefoonnummer (indien geen e-mailadres beschikbaar is), en de gekozen staalafnamedatum en -plaats. Onvolledige dossiers worden niet aanvaard of uitgesteld tot de volgende staalafnamedag.

5. Controle van de deelnemersdossiers op volledigheid en juistheid:

- 1) door de *genealogische of heemkundige kringen* waar de kandidaat zich aanmeldde
- 2) vervolgens door de *afdelingscoördinatoren*, waarna deze ze doorgeven aan
- 3) de *nationale projectcoördinator* die de dossiers finaal goedkeurt
- 4) eventuele **problemen** die opduiken, kunnen voorgelegd worden aan de **projectleider:**

Marc Van den Cloot – e-mail: marc.vandencloot@telenet.be

opmerking: de kwartierstaten of stamreeksen moeten in digitale vorm als *gedcom-bestand* aan de nationale projectcoördinator aangeleverd worden. Indien de deelnemer dit niet zelf kan en een gedrukt exemplaar indient, moeten medewerkers van de betrokken VVF-afdelingen of heemkundige kringen dit in hun plaats doen.

6. Registratie en anonieme alfanumerieke codering:

door de nationale projectcoördinator. Hij geeft alle dossiers een nieuwe **alfanumerieke persoonscode** die hij vervolgens mededeelt aan de individuele deelnemer. Hij maakt ook de **concordantielijst** klaar voor de staalafnamedagen

7. DNA-staalafnamedagen:

Start van het project en eerste staalafnamen op **15 februari 2009** tijdens de **Zuid-Brabantdag** te Malle in het Provinciaal Vormingscentrum en tijdens **de regionale dagen per provincie:**

- 7 en 8 maart: staalafname provincie Antwerpen, Nationaal VVF-Centrum, Merksem

- 15 maart: staalafname provincie Vlaams-Brabant en Brussel, Auditorium St.-Rafael, Leuven

- ... maart: staalafname provincie Noord-Brabant, Breda

- 10 januari en ... maart: staalafname provincie Waals-Brabant, Waver
De andere data en plaatsen worden meegedeeld via de projectwebsite.

8. Procedure van de DNA-staalafname:

- na de inschrijving kent de nationale coördinator de deelnemer een **persoonlijke anonieme code** toe en deelt hem die mee;
- de organisator telt het aantal inschrijvingen voor de staalafnamedag in maart 2009 en bestelt het benodigde materiaal in Leuven;
- de deelnemer meldt zich **persoonlijk** aan met zijn **persoonscode** op de staalafnamedag. Deze code staat op de concordantielijst en wordt aangevuld met de anonieme code van de DNA-kit
- deze kit bevat twee plastic borsteltjes waarmee men in de mond, respectievelijk links en rechts gedurende 15 seconden wat speeksel afschraapt. De test is geheel pijnloos en duurt nauwelijks een minuut; opgelet: 1 uur vooraf niet meer eten of drinken
- onder toezicht van een lid van de organisatie wordt het staal afgenomen, in de speciale verpakking gedaan en na afpunten op de concordantielijst in de verzameldoos bewaard
- de organisator stuurt de stalen met de ondertekende formulieren en een kopie van de concordantielijst aan het Centrum voor Menselijke Erfelijkheid te Leuven
- de organisator voegt daarbij de lijst van de uitgekozen deelnemers aan het Genographic Project met hun nummers van de concordantielijst, de engelse consentment form en hun kwartierstaat; Leuven stuurt alles door aan Barcelona, inclusief één DNA-staal
- na het afsluiten bewaart de projectcoördinator de concordantielijst
- de onderzoekslaboratoria van respectievelijk de K.U.Leuven en van de Universiteit van Barcelona voeren de onderzoeken uit (neemt ongeveer 4 à 8 weken in beslag).

9. Mededeling van de resultaten:

a) de 37-merkertest:

- het onderzoekcentrum van K.U.Leuven bezorgt de organisator de resultaten
- de organisator verzorgt de verdere analyse en publiceert deze samen met de resultaten
- de organisator adviseert en assisteert de deelnemer desgewenst i.v.m. de input in andere databanken of voor diepgaander onderzoek;

b) Genographic Project:

- Genographic Project (voor Europa is de universiteit van Barcelona coördinator) kent elke kit een eigen anonieme code toe en bezorgt de lijst daarvan via K.U.Leuven aan de organisator die deze code aan elke deelnemer bezorgt
- Genographic Project plaatst de resultaten in zijn databank waar elke deelnemer met zijn individuele code het gehele proces on-line kan volgen op de website van het Genographic Project
- tevens bezorgt Genographic Project de resultaten aan de organisator
- de organisator verzorgt de verdere analyse en publiceert deze samen met de andere resultaten.

10. Publicatie van de resultaten:

- **in boekvorm:** oplage van (minimum) 500 exemplaren (mogelijk zijn meerdere delen nodig)
- bij elk boek wordt een gratis **cd-rom** met de resultaten bijgevoegd
- **mits voorinschrijving:** hebben de projectdeelnemers recht op een prijsvermindering
- resultaten die wegens plaatsgebrek of laattijdigheid niet in een boek komen, kunnen in het tijdschrift **Vlaamse Stam** gepubliceerd worden.

BELANGRIJKE OPMERKINGEN:

FACULTATIEVE ONDERZOEKEN: deelnemers kunnen indien zij dit wensen, op eigen kosten **verdere onderzoeken** laten uitvoeren, zoals bijvoorbeeld mtDNA, Y-STR-57-merkers (of meer). De organisator verschaft hen desgewenst inlichtingen en prijzen.

AANVRAGEN IN OVERTAL: het project is budgettair beperkt tot de eerder vermelde aantallen per provincie. Mochten er toch meer aanvragen tot deelneming aan de 37-merkertest binnenkomen, dan blijft het mogelijk deze DNA-test te laten uitvoeren, maar aan **de normale prijs van € 150** die K.U.Leuven voor dit onderzoek aanrekent. Deelname aan het Genographic Project is dan uitgesloten.

AANVRAGEN UIT ANDERE PROVINCIES: om dezelfde reden als hierboven kunnen we **geen** aanvragen uit andere provincies aanvaarden voor de eerste fase in 2009 voor het 37-merkersproject. Geïnteresseerden mogen zich niettemin al wel melden vanaf het najaar 2009 voor de volgende fase in 2010.

Personen uit de andere belgische provincies die aan de voorwaarden van het Genographic Project voldoen, worden ook in 2009 aanvaard, maar hun 37-merkerstest wordt pas in 2010 uitgevoerd.

BESLUIT

Dit ambitieuze project kan een belangrijke wetenschappelijke bijdrage leveren tot de studie van opeenvolgende menselijke **migraties** op wereldvlak, de geleidelijke bevolking van onze streken en het ontstaan van de taalgrens. Dat kan leiden tot een betere kennis van de invloeden die in vroegere tijden de bekende historische entiteiten in de Lage Landen deden ontstaan.

De resultaten kunnen door vergelijking met reeds gekend oud DNA uit archeologische resten toelaten de **verwantschap** met huidige families vaststellen.

Bovendien draagt het onderzoek bij tot het identificeren van families die afstammen van de **oorspronkelijke bevolkingsgroepen** die Europa koloniseerden. Dit eventueel leiden tot de verplichting bepaalde gedeelten van onze historische kennis te herschrijven. Tevens krijgen de genealogen de gelegenheid om vermoede of onbekende verwantschappen te onderzoeken. Eventueel kunnen zij er in slagen de **vroegere familienamen** waaruit de hunne is voortgekomen te ontdekken of vaststellen dat er één of meerdere stamvaders zijn voor dezelfde familienaam.

Het project zal ongetwijfeld een aanzet geven tot de **verfijning** van de DNA-onderzoekstechnieken en de **interpretatie** van de resultaten. Het draagt bij tot de **grensoverschrijdende** wetenschappelijke, historische en genealogische **samenwerking** tussen de universiteiten en de genealogische en heemkundige verenigingen uit binnen- en buitenland.

Wie nog twijfelt, verwachten we op de **Zuid-Brabantdag** in Malle op **zondag 15 februari 2009** waar we het startschot van het project geven. Het programma is bijgevoegd.

**WIJ HOPEN DAT U MEEDOET
EN WIJ WENSEN U VEEL SUCCES**

*Marc Van den Cloot, ondervoorzitter VVF nationaal
voorzitter VVF Provinciale Afdeling Antwerpen
voorzitter VVF Regionale Afdeling Kempen
24 november 2008*